TV3, 12/06/20

Un hospital que esborra fronteres

A cavall de dos estats, dos models de sanitat diferents i amb tres llengües oficials, l'Hospital de Cerdanya és un laboratori de la cooperació i la integració europees

Ambulàncies del sistema sanitari català i francès al pàrquing de l'Hospital de Cerdanya

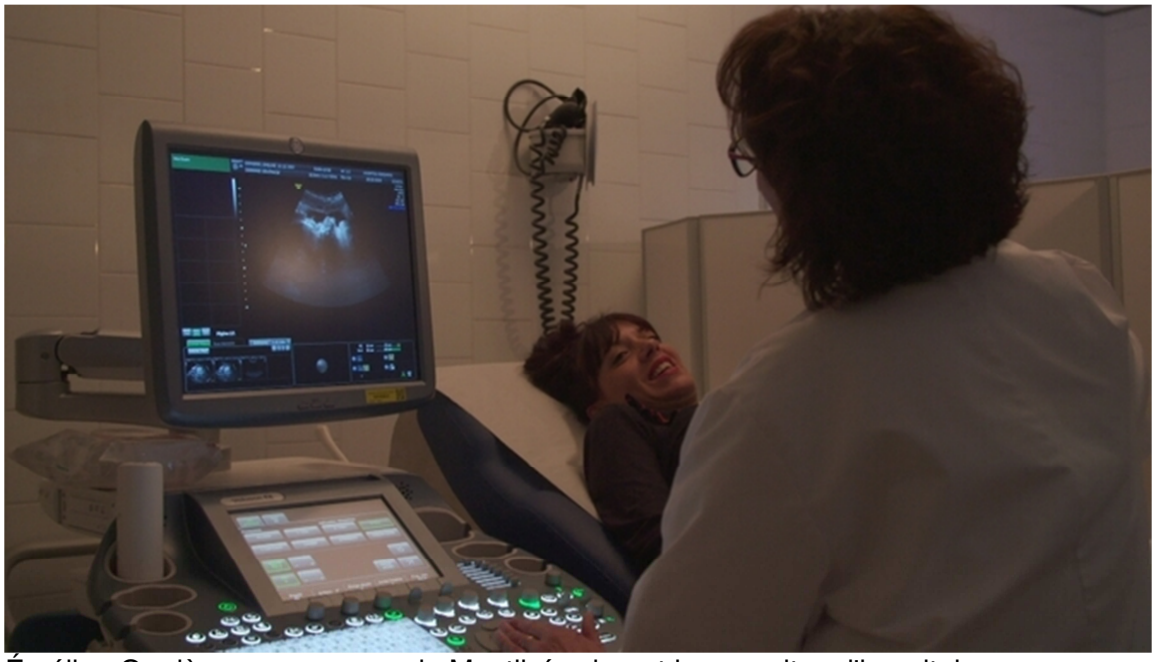
"La pandèmia li ha fet un favor al projecte transfronterer, perquè ha posat en evidència la potència que té sumar dues agències de salut com són el CatSalut i l'Agencia Regional de Santé", Xavier Caralt, director d'Infermeria de l'Hospital de Cerdanya

Xavier Caralt sap veure el costat positiu de les adversitats. I el pas de la Covid per l'Hospital de Cerdanya, on és **director d'Infermeria**, no n'ha estat una excepció. I això que, a casa seva, tots, tant ell com la seva parella i els dos fills, han passat la malaltia.

Xavier Caralt, director d'Infermeria de l'Hospital de Cerdanya, vestint-se amb l'equip de protecció

L'hospital transfronterer, com el coneixen molts dels seus usuaris i professionals, ha rebut durant la pandèmia els recursos de les dues agències que el gestionen. Això ha permès, per exemple, que en cap moment s'hagi patit per disposar dels equips de protecció per als seus professionals. És el valor de la **cooperació** que governa aquest centre que s'aixeca a pocs metres de la frontera que separa Espanya i França i que es va construir amb l'ajut de **31 milions d'euros de fons europeus**. Complirà sis anys el setembre i és fruit d'un acord entre el govern francès i la Generalitat, que té transferides les competències en salut des de fa 40 anys. Està constituït com una de les 70 AECT (Agrupació Europea de Cooperació Territorial) que hi ha **Europa**, una figura jurídica que permet desenvolupar projectes entre dos o més Estats o les seves administracions regionals i locals.

El programa "30 minuts" ha visitat l'Hospital de la Cerdanya, l'únic al món gestionat per dos països, per elaborar el reportatge "Hospital sense fronteres", que s'emet aquest diumenge. Un hospital que era una necessitat sentida a tota la comarca, on resideixen unes 30.000 persones. Unes 17.000 a la Baixa Cerdanya i unes 14.000 entre l'Alta Cerdanya i el Capcir. Una població, però, que es multiplica per cinc en diversos moments de l'any perquè l'oferta natural d'aquest racó pirinenc és un atractiu turístic de primer ordre. Aquesta pressió creixent de visitants, la majoria usuaris del Catsalut, feia petit l'antic hospital que hi havia al centre de la vila. A l'altra banda de la frontera el problema no era menor perquè el seu primer hospital de referència és a Perpinyà. Des del 2002 hi havia un acord per atendre a l'**hospital de Puigcerdà** les urgències dels usuaris de la sanitat francesa, però l'aspiració era ampliar l'atenció a tota la cartera de serveis. La creació de l'Hospital de Cerdanya ho va fer possible i ha estat un canvi substancial.

Éméline Ormières, perruquera de Montlluís, durant la consulta a l'hospital

"En un cas d'urgència, la distància per baixar fins a Perpinyà, volia dir fer una hora i quart de carretera o dues hores i mitja fins a Tolosa. Ara, si tens un problema, només són vint minuts o mitja hora" (per anar fins a Puigcerdà), Éméline Ormières, perruquera de Montlluís

És el testimoni d'**Éméline Ormières, una perruquera de Montlluís** que va parir el seu fill al transfronterer el 6 d'abril, en plena pandèmia. Éméline és filla de pare francès i de mare espanyola, un fet habitual en aquesta terra de frontera on conviuen llengües i costums diferents. Una diversitat que reclama l'adaptació dels seus professionals, com apunta el **cap d'urgències, Miquel Barceló**, un metge format a Catalunya, però que fa 25 anys que treballa en l'àmbit de la sanitat francesa.

"Aquest no és un hospital com un altre. És un hospital transfronterer. Vol dir que no és el mateix, amb tots els respectes, que estar a Manresa, o que estar a Carcassona o a Perpinyà. Exigeix una flexibilitat, un "open mind" que es diu en anglès", Miquel Barceló, cap d'Urgències de l'Hospital de Cerdanya

La majoria dels 250 treballadors provenen de l'antic hospital i alternen amb naturalitat les tres llengües -català, castellà i francès- que es parlen al centre. Un 30 per cent dels treballadors han estat formats a **França**, però el seu contracte amb l'AECT es regula pel conveni del **sistema sanitari públic català**, perquè és on està ubicat l'hospital. Tot i així, hi ha un grup d'uns 70 professionals que es regulen pel conveni d'altres empreses, com és el cas d'alguns treballadors del servei de radiologia vinculats a l'hospital de Perpinyà. Això provoca diferències que, com recorda l'**administrativa Verónique Guitard**, només desapareixeran amb un conveni únic.

"El que ens agradaria és tenir, i en aquest tema hi estem des de fa cinc anys, un conveni únic per a tots, un conveni transfronterer per tenir aquesta igualtat

de, per la mateixa feina, tenir el mateix sou i els mateixos drets", Verónique Guitard, l'administrativa de l'Hospital de Cerdanya

Vista general de l'Hospital de Cerdanya

Una de les dificultats més grans per l'hospital era i és combinar dos models de sanitat diferents. La **sanitat francesa**, que dona a l'usuari **lliure elecció del seu metge**, presenta alguns avantatges sobre el **model català**, però també inconvenients. Com ara la falta d'un historial mèdic informatitzat i compartit entre els professionals de les dues bandes. Segons **Xavier Faure, president del comitè executiu de l'hospital**, fer-lo compatible és crucial de cara al futur.

"Hi ha un historial informàtic del pacient a l'hospital que és d'origen català. El que volem fer és connectar aquest historial amb els sistemes d'informació francesos. Però hi ha una frontera pel mig, amb protocols informàtics i normatius no necessàriament iguals que fan que tot s'endarrereixi", Xavier Faure, president del comitè executiu de l'hospital

Aquests últims mesos, la pandèmia ha posat a prova l'Hospital de Cerdanya, però haurà de continuar afrontant altres reptes complicats, com el de mantenir equilibrat un pressupost dotat en el 60 per cent per **a Catalunya** i en el 40 per cent per a **França** i que en el futur s'haurà de sostenir per l'activitat que generin els usuaris de cada agència de salut. Sense oblidar que és molt difícil atraure nous professionals sanitaris, sobretot francesos, que vulguin treballar en un hospital aïllat, d'alta muntanya i, a més, transfronterer.